

ΕΚΘΕΣΕΙΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΙΣ ΔΙΕΘΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1972 - 1973

Α'.
ΕΚΘΕΣΙΣ

Δικαίου Β. Βαγιακάκου δ. Φ.
Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Συντάξεως τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
περὶ συμμετοχῆς του εἰς τὸ ΧΙ Διεθνὲς Ὀνοματολογικὸν Συνέδριον
τῆς Σόφιας 28 Ἰουνίου — 4 Ἰουλίου 1972.

Πρὸς τὴν Σὴν Σύγκλητον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Κύριε Γενικὲ Γραμματεῦ,

Αἱ Ὀνοματολογικαὶ Σπουδαὶ (μελέτη Ὀνομάτων καὶ Τοπωνυμίων) καλλιεργοῦνται δοκιμώτατα εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικὴν καὶ πολλὰ σχετικὰ ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ ἐκδίδονται εἰς τὰς χώρας αὐτάς.

Ἡ πρόοδος τῶν μελετῶν τούτων ἐδημιούργησε καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς κατὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα (ἀνὰ τριετίαν) συγκλήσεως Διεθνῶν Ὀνοματολογικῶν Συνεδρίων, εἰς τὰ Πρακτικὰ τῶν ὁποίων δημοσιεύονται αἱ γενόμεναι ἀνακοινώσεις τῶν μετεχόντων μελῶν, ἀντιπροσώπων διαφόρων χωρῶν.

Ἀφ' ἧς ὀργανώθη τὸ Α' Διεθνὲς Ὀνοματολογικὸν Συνέδριον τὸ 1938 ὑπὸ τοῦ Α. Dauzat εἰς Παρισίους, ἐπραγματοποιήθησαν μέχρι σήμερον 11 ἐν συνόλῳ Συνέδρια ὡς κάτωθι :

Α' (1938) εἰς Παρισίους, Β' (1947) εἰς Παρισίους, Γ' (1949) εἰς Βρυξέλλας, Δ' (1952) εἰς Οὐψάλαν, Ε' (1955) εἰς Σαλαμάνκαν, Σ' (1958) εἰς Μόναχον, Ζ' (1961) εἰς Φλωρεντίαν, Η' (1963) εἰς Ἀμστερταμ, Θ' (1966) εἰς Λονδῖνον, Ι' (1969) εἰς Βιέννην καὶ τὸ τελευταῖον, ΙΑ' (1972, 28 Ἰουνίου - 4 Ἰουλίου) εἰς Σόφιαν.

Εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο, ὡς ἀναγράφεται εἰς τὸν κατάλογον τῶν μελῶν, ἐδήλωσαν συμμετοχὴν 467 ἐπιστήμονες ἐκ 33 κρατῶν ὡς κάτωθι :

1) Ἀλβανία 2, 2) Αὐστρία 22, 3) Βέλγιον 19, 4) Βουλγαρία 64, 5) Γαλλία 11, 6) Γιουγκοσλαβία 8, 7) Γερμανία Ἀνατολική 16, 8) Γερμανία Δυτικὴ 39, 9) Δανία 18, 10) Ἑλβετία 8, 11) Ἑλλάς 5,

12) Ἑνωμένοι Πολιτεῖαι Ἀμερικῆς 18, 13) Ἰαπωνία 1, 14) Ἰρλανδία 6, 15) Ἰσλανδία 2, 16) Ἰσπανία 3, 17) Ἰταλία 24, 18) Καναδάς 6, 19) Κάτω Χῶραι 9, 20) Κογκό 1, 21) Μάλτα 1, 22) Μεγάλη Βρεταννία 8, 23) Νορβηγία 3, 24) Νότιος Ἀμερικῆ 1, 25) Οὐγγαρία 10, 26) Πολωνία 16, 27) Πορτογαλία 4, 28) Ρουμανία 30, 29) Ρωσία 56, 30) Σουηδία 11, 31) Τουρκία 4, 32) Τσεχοσλοβακία 25, 33) Φιλλανδία 17.

Εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν ἀναγράφονται 334 ἀνακωνώσεις, κατανεμημέναι εἰς 9 τμήματα ἀναλόγως τοῦ ἀντικειμένου αὐτῶν ἦτοι : 1) *Généralités, méthodes, systématisation, état de recherche*, 2) *Onomastique slave et balte*, 3) *Onomastique germanique*, 4) *Onomastique romane*, 5) *Onomastique balkanique*, 6) *Onomastique des autres langues indo-européennes*, 7) *Onomastique des autres groupes linguistiques*, 8) *Interférences linguistiques en onomastique*, 9) *Onomastique et cartographie : standardisation, transcription et translittération*.

Ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἶχον δηλώσει συμμετοχὴν πέντε, ἀλλὰ δι' ἀνακωνώσεων μόνον τέσσαρες, ὡς κάτωθι : 1) *Δικαῖος Βαγιακάκος*, *Le mot «ile» — νῆσος — dans la formation des toponymes en grec ancien, byzantin et moderne*, 2) *Λίνος Πολίτης*, *Problèmes de la transcription des noms propres grecs modernes*, 3) *Ἴω. Θωμόπουλος*, *Haplogie dans l'onomastique grecque*, 4) *Δημοκράτια Ἡλιάδου*, *Toponymies des Balkans d'après les voyageurs (XV - XVII ss.)* καὶ 5) *Βασίλική Παπούλια* (ἄνευ ἀνακωνώσεως).

Τελικῶς παρέστησαν μόνον ὁ κ. Α. Βαγιακάκος καὶ ὁ κ. Α. Πολίτης, οἱ ὅποιοι καὶ προήδρουν εἰς δύο συνεδριάσεις (τῆς 28ης Ἰουνίου καὶ 3ης Ἰουλίου ἀντιστοίχως).

Τοῦ Συνεδρίου μετέσχε καὶ ὁ ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληὴν καθηγητῆς κ. Δημήτριος Γεωργακάς δι' ἀνακωνώσεως, ἐχούσης ὡς θέμα : *The surviving pre-turkish place-names in Asia Minor*. Οὗτος προήδρυνε καὶ συνεδριάσεως κατὰ τὴν 29ην Ἰουνίου.

Πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου ἦτο ὁ καθηγητῆς καὶ ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλγαρικῆς Ἀκαδημίας κ. *Vladimir Georgiev*. Αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου ἤρχισαν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Βουλγαρικῆς Ἀκαδημίας τὴν 10ην πρωϊνὴν τῆς 28ης Ἰουνίου διὰ χαιρετισμοῦ πρὸς τοὺς συνέδρους ἐκ μέρους τοῦ προέδρου τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου κ. *V. Georgiev* καὶ ἀντιπροσώπων διαφόρων Ἀκαδημιῶν καὶ Πανεπιστημίων (Ρωσίας, Γιουγκοσλαβίας, Ρουμανίας), ὡς καὶ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ *Comité International des Sciences Onomastiques* κ. *H. Draye*. Ἐπηκολούθησε προβολὴ ταινίας, ἐχούσης ὡς θέμα τὸ ἱστορικὸν παρελθὸν τῆς Σόφιας, μετ' ἐπεξηγήσεων ὑπὸ τῆς κ. *Zaimova* καθὼς καὶ μία βραχεῖα ὁμιλία τοῦ κ. *Zaimov* διὰ τὰ κατὰ καιροὺς ὀνόματα τῆς Σόφιας καὶ τῶν πέριξ.

Τὸ ἀπόγευμα ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια ἐκθέσεως ὀνοματολογικῶν βιβλίων καὶ χαρτῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σόφιας, καθὼς καὶ ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Πανεπιστημίου. Γλῶσσαι τοῦ Συνεδρίου ἦσαν ἡ Ἀγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Ἰσπανική, Ἰταλική καὶ Ρωσική.

Πλὴν τῶν ἐπὶ μέρους ἀνακωνώσεων ἐγένοντο καὶ αἱ κάτωθι γενικοῦ χαρακτῆρος ἐνώπιον τῆς ὀλομελείας, ἦτοι : 1) *C. Battiati*, *Stratti onomastici nelle Alpi Centrali* (29 Ἰουνίου), 2) *V. Georgiev*, *L'Onomastique et la Géographie historique* (30 Ἰουνίου) καὶ 3) *E.M. Pospelov*, *Τοπωνυμικὰ διὰ τὴν ἱστοριογεωγραφικὴν ἔρευναν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἑνωσιν* (ρωσιστί).

Ἐκ τῶν ὑπὸ ξένων γενομένων ἀνακωνώσεων αἱ κάτωθι εἶχον σχέσηον μὲ τὴν ἑλληνικὴν ὀνοματολογίαν :

1) *P. Assenova — R. Stoikov — Th. Kacori* (Βουλγαρία), *Noms propres, noms de famille et toponymes du Péloponnèse vers la moitié du XVe siècle*. Ἡ ἀνακωνώσις ἀνεφέρετο εἰς ἓνα κατάλογον ὀνομάτων ἀποκείμενον εἰς τὴν Ἑθνικὴν Βιβλιοθήκην τῆς Σόφιας, ὁ ὁποῖος περιλαμβάνει 211 ὀνόματα χωριῶν καὶ 3.000 περίπου κύρια ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν τοπωνυμίων ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἀχαΐαν, Ἥλιδα καὶ Ἀρκαδίαν. Ἐξετάζονται τέσσαρες τρόποι σχηματισμοῦ ἐπωνύμων : α) ἐπώνυμον αὐτὸ τοῦτο τὸ τοῦ πατρὸς, β) ἐπώνυμον διὰ τῆς προσθήκης τῆς παραγωγικῆς καταλ.-π ο υ λ ο ς (-ώ τ η ς) καὶ τῆς ἀλβανικῆς -ι, γ) ἐπώνυμον ἐκ παρωνυμίου καὶ δ) ἐπώνυμον ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ τόπου, ἐκ τοῦ ὁποῖου προέρχεται τὸ ἄτομον.

2) *Fr. Crevatini* (Ἰταλία - Τεργέστη), *Κάνωβος*. Πρόκειται περὶ τῆς ἐτυμολογίας τοῦ ὀνόματος τῆς Αἰγυπτιακῆς πόλεως Κάνωβος, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. Τὴν ἐτυμολογίαν οἱ Ἕλληνες ἀνάγουν εἰς τὸ ὄνομα ἐνὸς κωπηλάτου τοῦ πλοίου τοῦ Μενελάου. Στέφανος ὁ Βυζάντιος γράφει : «Κάνωβος ἔστι πόλις ἐν εἰκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίοις ἀπὸ Ἀλεξανδρείας περὶ Ἰουσίον, ἀπὸ Κανώβου κυβερνήτου Μενελάου, ἀποθανόντος αὐτόθι». Ἡ τρυφή τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης ἦτο περίφημος, ὅθεν ἡ λ. κανωβισμός δηλοῖ βίον ἀβροδαιτον. Ὁ Crevatini ἀνέφερε μαρτυρίαν τοῦ Αἰλίου Ἀριστείδου, καθ' ἣν Αἰγύπτιος ἱερεὺς εἶπεν εἰς τὸν Αἴλιον ὅτι τὸ «Κάνωβος» σημαίνει «χρυσὸν ἔδαφος». Ὁ Crevatini ὑποθέτει ὅτι τοῦτο εἶναι μετάφρασις τοῦ *hr - ub, τοῦ ὁποῖου τὴν σημασίαν ἀποδίδει ἡ Αἰγυπτιακὴ ἱστορικὴ φωνολογία καὶ ὅτι ἔχομεν ἐνταῦθα μίαν λαϊκὴν φωνητικὴν ἀπόδοσιν ἐνὸς ἀρχαίου ὀνόματος *hr - ub, δηλοῦντος τὴν «Χρυσὴν νεκρόπολιν» ἢ κάτι παρόμοιον.

3) *M. Doria* (Ἰταλία - Τεργέστη), *Sur la distribution des toponymes préhelléniques en -θος et -σός d'après les tablettes mycéniennes en Linaire B*. Ὁ ὀμιλητὴς ἀνέφερε εἰς τὰ προελληνικὰ τοπωνύμια εἰς -θος καὶ -σός καὶ παρατήρησεν ὅτι ἀνήκουν εἰς δύο διαφορετικὰ ἐθνολογικὰ στρώματα, τῶν ὁποίων ἐξήτασε τὴν χρονολογικὴν τοποθέτησιν.

4) *I. Duridanov* (Βουλγαρία - Σόφια), *Probleme der Ortsnamenforschung und der Historischen Geographie der Balkanländer*.

Ὁ ὀμιλητὴς, μετὰ τῶν ἄλλων σημείων, ἀνέφερε καὶ εἰς τὴν διὰ τῶν τοπωνυμίων μαρτυρίαν τῆς πρὸς βορρᾶν ἐπεκτάσεως τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν ἀρχαιότητα.

5) *D. Georgacas* (H.P.A. - Grand Forks, North Dakota), *The surviving pre-turkish place - names in Asia Minor*.

Ὁ ὀμιλητὴς ἀνέφερε εἰς προτουρκικὰ τοπωνύμια τῆς Μ. Ἀσίας, τὰ ὁποῖα διεσώθησαν μέχρι σήμερον εἰς τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν εἴτε εἰς ἐπίσημα κείμενα εἴτε εἰς τὴν προφορικὴν παράδοσιν εἴτε καὶ εἰς τὰ δύο. Σκοπὸς τῆς ἀνακωνώσεως ἦτο ἢ διὰ ταξινομήσεως καὶ συγκριτικῆς μελέτης πρὸς τὰ ὑπὸ ἄλλων περὶ τοῦ θέματος γραφέντα, εὐρύτερα ἔρευνα καὶ ἢ ἐξαγωγή συμπερασμάτων.

6) *Hugo Mühlestein* (Ἑλβετία), *La question homérique et les noms*. Εἰς τὸ πολύπλοκον ὀμηρικὸν ζήτημα ἢ ἐξέτασις τῶν ὀνομάτων τῶν ἡρώων παρέχει νέα ἀκριβῆ στοιχεῖα (Πάτροκλος, Μενότιος, Ἐκτωρ, Εὐφορβος, Αἰγύπτιος).

7) *Ivan Petkano* (Βουλγαρία - Σόφια), *Lat. amurca* (gr. ἀμόργη) *murga, murgë, murgas*. Ἡ λατινικὴ λ. *amurca-amurca* (ἢ ἑλληνικὴ ἀμόργη) ἔγινε *murga* εἰς τὴν Δαλματικὴν καὶ *murgë* εἰς τὴν Ἀλβανικὴν. Τὸ ἐπίθετον *murg* μετεδόθη εἰς τοὺς Ρουμάνους ὑπὸ τῶν Ἀλβανῶν καὶ ἐντεῦθεν διὰ τῶν λαῶν τούτων εἰς τὰς ἄλλας βαλκανικὰς γλώσσας.

8) *Wolf-Armin Frhr. v. Reitzenstein* (Μόναχον), *Griechische Kolonisation und Ortsnamengebung*. Ἐξ αἰτίας τοῦ ἑλληνικοῦ ἀποικισμοῦ εἰς τὴν Σικελίαν ἢ ἐνταῦθα πόλις Ζάγκλη μετωνομάσθη εἰς Μεσσήνην τὸ πρῶτον τὸ 500 π.Χ., ὄνομα τὸ ὁποῖον ὑπενθυμίζει τὸ ἀντίστοιχον Πελοποννησιακόν.

9) *El. Todoro* (Βουλγαρία - Σόφια), *Settlement place-names of the West Black Sea coast, mentioned by Byzantine authors during XI-XVth centuries*. Ἡ ἀνακοίνωσις ἀνεφέρετο εἰς ὀνόματα πόλεων, λιμένων, φρουρίων, χωρίων κλπ., κειμένων εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν ἐπὶ τῆς παραλίας ἀπὸ τοῦ Βοσπόρου μέχρι τῆς Ἀζοφικῆς θαλάσσης. Πολλὰ τούτων κατὰ τὴν περίοδον 11 - 15 αἰ. εἶχον ἰδιαίτερον προβολὴν ἕνεκα τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν Βυζαντινῶν, τῶν Γενοατῶν καὶ τῶν Βενετῶν διὰ τὴν Μαύρην Θάλασσαν.

10) *P. Wathélet* (Βέλγιον - Λιέγη), *Les noms de la Grèce et des Grecs dans les formules de l'épopée homérique*. Ὁ ὀμιλητὴς παρετήρησεν ὅτι ἡ μελέτη τῶν ὀμηρικῶν τύπων, οἱ ὁποῖοι περιλαμβάνουν τοὺς ὄρους τοὺς ὑποδεικνύοντας τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς Ἕλληνας, βεβαιώνει κατὰ κάποιον τρόπον καὶ τὴν εἰς ἀρχαιότατους χρόνους ὑπαρξίν των, καὶ ὅτι ἡ ἔννοια Ἑλλήνων εἶναι νὰ ἐκταθῇ ἀπὸ τῆς ὀμηρικῆς ἐποχῆς.

11) *Vasilka Tarkova-Zaimova* (Βουλγαρία - Σόφια), *Caractère des sources byzantines sur la toponymie balkanique jusqu'au XIe s.* Ἡ ὀμιλήτρια ἐξαγακτερίσει τὰς μεταξὺ τοῦ 6 - 11 αἰ. βυζαντινὰς πηγὰς πτωχὰς εἰς τοπωνυμικὰς εἰδήσεις διὰ τὰ Βαλκάνια. Πολλὰς πληροφορίας παρέχει μόνον ὁ Προκόπιος (Περὶ κτισμάτων). Αἱ λοιπαὶ πηγαὶ ἀναφέρονται μόνον εἰς τὰς μεγάλας πόλεις καὶ εἰς τὰς στρατηγικὰς περιοχὰς.

12) *Jordan Zaimov* (Βουλγαρία - Σόφια), *Noms géographiques bulgares en Grèce du Sud*. Ἡ παρούσα ἀνακοίνωσις ὑπῆρξεν ἡ πλέον ἐνδιαφέρουσα ἀπὸ ἑλληνικῆς ἀπόψεως, διότι ὁ ὀμιλητὴς ἐπανεφέρει δι' αὐτῆς ὑπὸ ἐξέτασιν πάλιν τὸ θέμα τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Σλάβων εἰς τὴν Ἑλλάδα, θέμα τὸ ὁποῖον ἐπραγματεύθη διεξοδικῶς καὶ εἰς τὸ δίτομον ἔργον του ὑπὸ τὸν τίτλον: Ἐγκαταστάσεις τῶν Βουλγάρων Σλάβων εἰς τὴν Βαλκανικὴν Χερσονήσον, Σόφια 1967. (*Zaselvane na Bălgarskite Slavjani na Balkanskija Poluostron. Proucvane na Zitelските Imena v Bălgarskata Toponimija, Sofia 1967*). Περιληπτικὴν μετάφρασιν καὶ παρατηρήσεις περὶ αὐτοῦ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ Δελτίον Βουλγαρικῆς Βιβλιογραφίας, Περίοδος Β', ἔτος 9, τεύχος 2, σ. 7 - 59 (ἔκδ. Ἰδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, Θεσσαλονίκη 1972) ὁ καθηγητὴς τῆς Γλωσσολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων κ. Α. Θαβώρης.

Ὁ Ζαίμοβ ἤρχισε τὴν ἀνακοίνωσίν του μὲ τὴν φράσιν τοῦ Κ. Πορφυρογενήτου (Περὶ Θεμάτων III, 53): ἐσθλαβὼθη πᾶσα ἡ χώρα (Ἑλλάς) καὶ γέγονε βάρβαρος.

Παρετήρησεν ὅτι ἡ πρώτη ἐγκατάστασις Σλάβων εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐγένετο τὸν 5ον αἰῶνα καὶ ἐξήτασε μερικὰ ἑλληνικὰ τοπωνύμια σλαβικῆς ἀρχῆς, ὡς τὰ Γορίτσα (*Gorica*), Πολίτσα (*Polica*), Λοβίτσα (*Lozica*) κλπ., τὰ ὁποῖα ἀναφέρει καὶ ὁ Vasmer (*Die Slaven in Griechenland, 1941*).

Ἐκ τῆς ἐξέτασεως τῶν τοπωνυμίων τούτων καὶ ἄλλων ἐν συνεχείᾳ προσεπάθησε νὰ ἐξαγάγῃ συμπεράσματα καὶ νὰ χρονολογήσῃ ὠρισμένα φωνητικὰ φαινόμενα τῆς ἱστορικῆς γραμματι-

κῆς τῆς βουλγαρικῆς γλώσσης, ὡς π.χ. τὴν δευτέραν οὐρανικοποίησιν (τσιτακιισμόν) : *G r a d e k i G r a d e t s i G a r d e t s i Γ α ρ δ έ τ σ ι*. Καὶ τοῦτο, διότι ἀπέβλεπεν εἰς ἐξαγωγὴν ἱστορικῶν συμπερασμάτων ἐποικοδομητικῶν τῶν ἀπόψεών του.

Διὰ τὴν ἀποκρούσῃ τὴν γνώμην μου ὅτι πολλὰ σλαβικὰ τοπωνύμια μετεφέρθησαν διὰ τῶν κατελθόντων Ἀλβανῶν, οἱ ὅποιοι πρὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς των εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰ τέλη τοῦ 13ου ἢ ἀρχὰς τοῦ 14ου αἰῶνος εἶχον στενὴν γλωσσικὴν ἐπαφὴν μὲ τοὺς Σλάβους (ὡς κατακτηθέντες ὑπ' αὐτῶν), παρετήρησεν ὅτι τὸ ἀλβανικὸν *l* γίνεταί εἰς πολὺ παλαιότεραν ἐποχὴν *j*, ἐπομένως τοπωνύμια σλαβικὰ ὡς τὰ : *Μ π ο λ ι ά ν α*, *Μ α γ ο υ λ ι α ν α* κλπ. εἶναι παλαιοσλαβικά, διότι ἂν ἐδίδοντο ὑπὸ τῶν κατελθόντων Ἀλβανῶν, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι *Μ π ο j ά ν α*, *Μ α γ ο υ j α ν α* κλπ.

Τὸ ἀλβανικὸν ὁμοῦς *l* ἐτράπη εἰς *j* μετὰ τὸν 13 - 14 αἰῶνα, ἀφοῦ διατηρεῖται εἰς τὴν ἑλληνοαλβανικὴν ἐν Ἑλλάδι διάλεκτον (ἀρβανίτικα), ὡς *b i l j e* (κόρη), *g o l j e* (στόμα) ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἀλβανικὴν (τοσκικὴν), ὅπου λέγεται *b i j e - g o j e*. Ἄν ἡ τροπὴ ἦτο πρὸ τῆς καθόδου, θὰ τὴν διετήρουν καὶ οἱ ἀλβανόφωνοι τῆς Ἑλλάδος.

Δι' ἄλλων τοπωνυμίων, ὡς τὰ *Λ ο υ ζ ί τ ζ α < Lozica*, *Λ ο υ π ο υ σ ι < Lopusi* κλπ. ἠθέλησε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν κώφωσιν τῶν βορείων ἑλληνικῶν ἰδιωμάτων ὡς ἀποτέλεσμα ἐπιδράσεως βουλγαρικῆς φωνητικῆς, δηλ. ὁ βουλγαρικὸς πληθυσμὸς τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἀφομοιώθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ Βούλγαροι ἔδωσαν τὴν φωνητικὴν τῆς γλώσσης των. Πῶς εἶναι δυνατὸν οἱ ὀλίγοι ἀφομοιούμενοι νὰ ἐπιδρῶσιν καθολικῶς ἐπὶ τῶν ἀφομοιούντων πολυπληθεστέρων, μόνον ὁ Ζαῖμοις πρέπει νὰ τὸ πιστεύῃ, ἀφοῦ καὶ εἰς τὸ βιβλίον του παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὰ βόρεια διαμερίσματα τῆς Ἡπείρου καὶ Θεσσαλίας ζῆ ἕως σήμερον βουλγαρικὸς πληθυσμὸς !

Ἐν συνεχείᾳ διεξήχθη συζήτησις μετὰ τοῦ κ. Ζαῖμοις καὶ ἐμοῦ περὶ τοῦ χρόνου τῆς καθόδου τῶν Σλάβων, περὶ τῆς ἐξηγητικῆς τοῦ ὄρου («*ε σ θ λ α β ὴ θ η*») καὶ περὶ τοῦ ἀξιοπιστοῦ τῶν μαρτυριῶν τοῦ Πορφυρογεννήτου. Περὶ ὅλων αὐτῶν ἠθέλησε νὰ ἀγνοήσῃ ὅσα κατὰ καιροὺς ἐγράφησαν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐργασίας τοῦ Φαλλμεράιερ καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ ὑπὸ τῶν ξένων μελετητῶν τοῦ θέματος τούτου, καθὼς καὶ εἰδικώτερον ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ῥήματος («*εσθλαβῶθη*») (*Fallmerayer, M. Vasmer, D. Georgakas, Bon, Ἄμαντος, Vasiliev, Dölger, Marico*, Κυριακίδης, Τσάρας) καὶ ἐξέθεσεν ἰδικὴν του ἄποψιν. Ἄλλωστε ὁ γεωγραφικὸς ὄρος («*Ἑλλάς*») εἰς τὸν Εὐάγριον καὶ τὸν Μένανδρον περιλαμβάνει τὸν χῶρον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας μέχρι τοῦ Δουνάβεως.

Παρετήρησα πρὸς τοῦτοις ὅτι πολλὰ σλαβικὰ τοπωνύμια ἐδόθησαν ὑπὸ τῶν κατελθόντων Ἀλβανῶν διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως κατὰ τὴν ὀνοματοθέτησιν σλαβικῶν λέξεων, τὰς ὁποίας ἐγνώριζον καὶ ὅτι ἐν σλαβικῶν τοπωνυμίων δὲν προϋποθέτει καὶ ἐγκατάστασιν πληθυσμοῦ (οἰκισμόν) εἰς αὐτό. Ἐπίσης ὅλα σχεδὸν τὰ σλαβικὰ ἐν Ἑλλάδι τοπωνύμια ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν ποιμενικὸν βίον (ὀνόματα ζώων, πηγῶν, τόπων πρὸς βοσκὴν) καὶ ὅτι ὅλα αὐτὰ ἐν σχέσει πρὸς τὸ μέγα πλῆθος τῶν ἑλληνικῶν τοπωνυμίων εἶναι ἄνευ σημασίας.

Ὅμοιως ἄνευ σημασίας εἶναι καὶ αἱ ὀλίγα σλαβικὰ λέξεις, ὡς : *κ ὄ σ α*, *γ κ ρ ι ν τ ἔ λ ι*, *ὀ β ο ρ ὄ σ*, *λ ά ζ ο σ*, *σ τ ά ν η*, *β ε ρ β ε ρ ί τ σ α*, *γ ρ έ ν τ α*, *ρ ο ὄ χ ο ν*, *ζ μ π ὄ ρ ο σ* κλπ., ἐλλείπουν δὲ καὶ αἱ λέξεις ἀφηρημένων ἐννοιῶν, αἱ δηλωτικαὶ συναισθήματος, πολιτιστικῆς ἐννοίας κλπ.

Παρετήρησα ἀκόμη ὅτι ἂν ἡ «*χ ὠ ρ α π ᾶ σ α ε σ θ λ α β ὴ θ η*»), ποῖος διέσωσε τὰ πολυπληθῆ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ἀγροτικὰ τοπωνύμια καὶ τὸ μέγα πλῆθος τῶν ἀρχαιοπινῶν νεοελληνικῶν διαλεκτικῶν στοιχείων; Τὰ ξένα τοπωνύμια ἐν Ἑλλάδι, ἐν σχέσει πρὸς τὰ Ἑλληνικά, καὶ ἀριθμητικῶς καὶ σημασιολογικῶς εἶναι ἐλάχιστα

καὶ ἄνευ ἰδιαίτερας σημασίας. Ὁ κ. Ζαΐμιον διὰ τῶν ἐκφρασθεῖσων ἀποφροῶν του ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν γνωρίζει τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ παρατηρήσεις του ἀπέχουν πολὺ τῆς πραγματικότητος. Παλαιότερον (Ἑπειρωτικὴ Ἑστία, τ. 20 (1971), σ. 83), εἶχε παρατηρήσει ὅτι ἡ λ. λάπαθον παρᾶγεται ἐκ τοῦ βουλγ. λάπατ (= φυτὸν μὲ πλατέα φύλλα). Ἐὰν ἦνοιγεν ἐν Λεξικὸν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς θὰ ἔβλεπεν ὅτι ἡ λ. λάπαθον ἀναφέρεται ἤδη ὑπὸ τοῦ Διοσκουρίδου (7, 6, 1): «τὸ λάπαθον ἄγριον καίπερ εὐστομώτερον τοῦ ἡμέρου» κ.ά.

Τῆς συζητήσεως μετέσχε καὶ ὁ κ. Δ. Γεωργακᾶς ὡς πρὸς τὴν ἐτυμολογίαν μερικῶν τοπωνυμίων, παρατηρήσας ὅτι ταῦτα ἐρμηνεύονται διὰ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, αἱ δὲ καταλήξεις αὐτῶν εἶναι ἑλληνικώταται. Μεγαλύτερα συζήτησις θὰ εἶναι δυνατὴ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀνακοινώσεως.

Αἱ δύο ἑλληνικαὶ ἀνακοινώσεις ἐν γενικαῖς γραμμαῖς καθορίζονται ὡς κάτωθι :

1) Ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Α. Πολίτη εἶχεν ὡς θέμα τὸν τρόπον τῆς μεταγραφῆς τῶν κυρίων ὀνομάτων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὰς ἄλλας γλώσσας κατὰ τὴν μετάφρασιν τῶν λογοτεχνικῶν ἔργων τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων. Ὁ ὁμιλητὴς προέτεινε μίαν μορφήν μεταγραφῆς τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου διὰ λατινικῶν γραμμάτων.

2) Ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Δ. Βαγιακάκου εἶχεν ὡς θέμα τὴν λ. «νῆσοις» διὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν τοπωνυμίων. Ὁ ὁμιλητὴς ἀνεφέρθη εἰς τὴν λ. «νῆσοις», ἡ ὁποία διατηρεῖται ἀμετάβλητος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὀμήρου μέχρι σήμερον. Ἐν ἀρχῇ ἐξετέθη ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως, αἱ ὑπὸ τῶν λεξικογράφων ἐτυμολογίαι καὶ αἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων μαρτυρούμεναι σχετικαὶ πρὸς τοῦτο παραδόσεις. Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ἀναφορὰ εἰς τὰ παράγωγα τῆς λέξεως ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὀμήρου μέχρι σήμερον, εἰς τὰς ποικίλας καταλήξεις τῶν ὀνομάτων τῶν νήσων καὶ τέλος εἰς τὴν χρῆσιν τῆς λέξεως πρὸς σχηματισμὸν τοπωνυμίων. Τὸ σχετικὸν διάγραμμα τοῦ τμήματος τούτου ἦτο τὸ ἀκόλουθον :

1) Νῆσοις ὡς δευτέρον συνθετικὸν πρὸς σχηματισμὸν τοπωνυμίων τῶν τύπων : Μακρόνησοις, Ἀγαθοννήσι, Ἀσπρόνησο, Ἀσπρονήσια.

2) Ἡ λ. νῆσοις κατὰ παρατάξιν διὰ τοπωνύμια τῶν τύπων : Ἀρεως Νῆσοις, Ἐκάτης Νῆσοι, Νησι Ἀγίου Γεωργίου, Ἀσπρο Νησί, Καλὰ Νησιά.

3) Ἡ λ. νῆσοις διὰ παραγωγικῶν καταλήξεων ὡς τοπων., ὡς : Νησάκι - Νησοῦλλα - Νησακούλλι - Νησοπούλλα κλπ.

Ἐγένετο πρὸς τούτοις ἀναφορὰ εἰς τὸν σχηματισμὸν τοπωνυμίων διὰ τῆς λέξεως «νῆσοις» μὲ βάσιν τὴν μυθολογίαν, τοὺς λατρευομένους Ἁγίους, τὴν θέσιν τῆς νήσου, τὸ μέγεθος, τὸ σχῆμα, τὸ χρῶμα, τὰ παραγόμενα εἶδη, τὰ ἐνδιαίτωμενα ζῶα καὶ πτηνά, τὰ ὑπάρχοντα φυτὰ, τὸν ἀριθμὸν τῶν νήσων συστάδος τινὸς κλπ. Τέλος ἐξητάσθη ἡ χρῆσις καὶ ἡ σημασία τῆς λ. Χερρόνησοις - Χερσόνησοις.

Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὰ δύο γενικὰ προβλήματα τοῦ Συνεδρίου ἦσαν 1) *L' Onomastique et la Géographie historique* καὶ 2) *Le problème de la transcription des noms propres*. Παράλλῳως ὅμως ἐγένοντο καὶ πολλοὶ ἄλλαι ἀνακοινώσεις, ἀναφερόμεναι εἰς διάφορα ἐπὶ μέρους θέματα τοπωνυμικὰ ἢ ὀνοματολογικὰ.

Πλὴν τῶν τακτικῶν δι' ἀνακοινώσεις συνεδριάσεων ἐγένοντο καὶ δύο, ὁργανωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ εἰς Louvain Comité International des Sciences Onomastiques καθηγητοῦ Dr. H. Draye. Εἰς τὴν πρώτην ἔλαβον μέρος τὰ εἰς τὸ Συνέδριον μετέχοντα μέλη τοῦ

Comité, εἰς δὲ τὴν δευτέραν οἱ συνεργάται τοῦ ὑπὸ τοῦ Comité ἐκδιδόμενου βιβλιογραφικοῦ περιοδικοῦ «ΟΝΟΜΑ». Εἰς ταύτην μετέσχε καὶ ὁ ὑπογραφόμενος.

Τὰ μέλη τοῦ Comité ἐξέφρασαν τὴν εὐχὴν ὅπως τὸ 13ον Διεθνὲς Συνέδριον ὀργανωθῆ τὸ 1978 εἰς Ἑλλάδα, καθ' ὅσον τὸ 12ον ἔχει ὀρισθῆ εἰς τὴν Βέρνην τὸ 1975. Περὶ τούτου ὑπέβαλον σχετικὴν ἔκθεσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν (Τμῆμα Συνεδρίων).

Τὴν Κυριακὴν 2 Ἰουλίου ἐπραγματοποιήθη ἐκδρομὴ εἰς τὸ Μοναστήρι τῆς Ρίλας, κείμενον 123 χλμ. νοτιῶς τῆς Σόφιας, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ πλέον χαρακτηριστικὸν μνημεῖον τῆς βουλγαρικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ μέσου αἰῶνος, ὀνομαστὸν διὰ τὸ ἐν αὐτῷ ξυλόγλυπτον τέμπλον καὶ ἄλλα ἀντικείμενα ὡς καὶ διὰ τὴν ζωγραφικὴν αὐτοῦ. Ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καλεῖται «Β ο υ λ γ α ρ ι κ ῆ Ἰ ε ρ ο υ σ α λ ῆ μ υ». Τοῦτο ἰδρῦθη εἰς μίαν χαράδραν ἐπὶ τοῦ ὄρους Rila κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 10ου αἰῶνος ὑπὸ τοῦ Βουλγάρου ἐρημίτου λογίου Ἰωάννου. Ὁ διατηρούμενος πύργος τοῦ μοναστηρίου ἐκτίσθη τὸ 1333 - 1334. Τὸ μοναστήριον ἔχει βιβλιοθήκην μὲ 16 χιλιάδας περιττοὺς τόμους βιβλίων καὶ πολλὰ χειρόγραφα, χρησιμοποιοῦνται δὲ καὶ ὡς μουσεῖον λαϊκῆς τέχνης.

Ἐντὸς προθηκῶν φυλάσσονται καὶ ἐπιδεικνύονται εἰς τοὺς ἐπισκέπτας καὶ ἑλληνικὰ βιβλία παλαιῶν ἐκδόσεων, ὡς τὰ : Κ. Τυπάλδου, Γραμματικὴ τῆς Σλαβωνικῆς γλώσσης, ἐν Κωνσταντινουπόλει 1850, Κ. Κοντογόνο, Ἐπιτομὴ ἑλληνικῆς μυθολογίας, ἐν Ἀθήναις 1847, Σ. Βυζαντίου, Λεξικὸν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, Ἐν Ἀθήναις 1835 κ.ἄ.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν τοιχογραφιῶν τῆς μονῆς ὑπάρχοντες ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαί, ὡς ἡ κατωτέρω : Ἐξωγραφήθη τὸ παρὸν μέρος ἐκ τοῦ νάρθηκος διὰ τῆς φιλοτίμου δαπάνης τοῦ εὐγενεστάτου ἄρχοντος Κ: Τζορ/μπατζῆ Δημητρίκα, Κυριάκου Μήτζορα, προύχοντος τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ ἐφόρου τῆς ἱερᾶς ταύτης μονῆς εἰς ψυχικὴν/ αὐτοῦ τε καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Κ. Μαρίας καὶ τῶν γονέων αὐτῶν/ σωτηρίαν καὶ εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἐν ἔτει 1846.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου ἐτελείωσαν τὴν 4ην Ἰουλίου διὰ καταληκτικῆς Συνεδρίας εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Βουλγαρικῆς Ἀκαδημίας μὲ χαιρετισμὸν τοῦ Προέδρου κ. V. Georgiev καὶ μὲ ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως κ. Duridanov.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 11η Δεκεμβρίου 1972

Μετὰ τιμῆς

Δ. Β. Βαγιακάκος

Β'.

ΕΚΘΕΣΙΣ

Δικαίου Β. Βαγιακάκου δ. Φ. Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Συντάξεως
τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
ἐπὶ τῆς ὁμιλίας του εἰς Λονδῖνον τὴν 15ην Νοεμβρίου 1972.

Πρὸς τὴν Σὴν Σύγκλητον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Κύριε Γενικὸ Γραμματεῦ,

Προσκεκλημένος τῆς Ἐταιρείας τῶν Ἑλλήνων τοῦ Λονδίνου (The London Hellenic Society) μετέβην εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ ὠμίλησα πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐταιρείας τὴν 15ην Νοεμβρίου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Royal Overseas League μὲ θέμα : Ἑλληνο-Ἑλλάς. Ἱστορικὴ

ἐπισκόπησις τῶν κατὰ καιροῦς ἐθνικῶν ὀνομάτων τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἐν λόγῳ Ἐταιρεία, ἰδρυθεῖσα τὸ 1968 κατόπιν πρωτοβουλίας τοῦ κ. Χατζηπατέρα, «σκοπὸν ἔχει νὰ ἐπιδιώξῃ εἰς τὸ Λονδίνον τὴν προβολὴν τῆς Ἑλληνικῆς κληρονομίας, ὅπως ἐκφράζεται εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, τὰς Τέχνας, τὰ Γράμματα, τὴν Ἐπιστήμην καὶ τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα».

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁργανώνει κατ' ἔτος σειρὰν διαλέξεων ἐκ μέρους ἐπιστημόνων Ἑλλήνων καὶ ξένων εἴτε τοῦ ἐξωτερικοῦ εἴτε ἐκ τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν ἑναρξιν τῆς ἐφετειῆς σειρᾶς ὁμιλιῶν ἐθεώρησε καλὸν ἡ Ἐταιρεία νὰ κάμῃ διὰ τῆς ἡμετέρας ὁμιλίας, τῆς ὁποίας τὸ γενικὸν διάγραμμα ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Σημασία τῆς ἐπαφῆς τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ πεδίου.

Ἑλλην: πρώτη μαρτυρία τοῦ ὀνόματος, ἐξέτασις τῆς ἐτυμολογίας, ἐπικράτησις τῆς σημασίας τοῦ «εἰδωλολάτρησ» κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀποκατάστασις τῆς ἐθνολογικῆς σημασίας μετὰ τὴν πλήρη ἐπικράτησιν τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τὴν βυζαντινὴν ἐποχὴν, ἀναβίωσις πλήρης τῆς σημασίας καὶ πλήρης ἐπικράτησις κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 καὶ μετὰ ταῦτα.

Γραικός: Πρώτη μαρτυρία, ἐπικράτησις αὐτοῦ, χρῆσις παρὰ τῶν ξένων καὶ Ἑλλήνων κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας.

Βυζαντινός: σημασία καὶ καθιέρωσις τοῦ ὄρου.

Ρωμαῖος - Ρωμιός: σημασία καὶ καθιέρωσις τοῦ ὄρου.

Ἑλλάς: πρώτη μαρτυρία τοῦ ὀνόματος, ἐξέτασις τῆς ἐτυμολογίας, ἐπέκτασις τῆς σημασίας, γεωγραφικὴ ἔκτασις τοῦ ὄρου.

Γραικία: καθιέρωσις καὶ ἔκτασις τοῦ ὄρου.

Ἀχαΐα: καθιέρωσις καὶ ἔκτασις τοῦ ὄρου.

Ρωμανία:

Ρωμιοσύνη:

Ἀναβίωσις ἐθνολογικῆς σημασίας τοῦ ὀνόματος Ἑλλάς καὶ ἐπικράτησις αὐτοῦ.

Σχετικὴν εἰσήγησιν ἔκαμεν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας κ. Κ. Χατζηπατέρας.

Τὴν ὁμιλίαν ἐτελείωσα μὲ τὴν προτροπὴν τοῦ Κ. Κούμα πρὸς τοὺς Ἕλληνας τῆς Βιέννης κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἔχουσαν οὕτως :

«Οἱ Γραικοὶ ἔπρεπε νὰ μεταδίδουν εἰς τὰ τέκνα των τὴν γλῶσσαν των καὶ μαζὶ μὲ αὐτὴν τὴν σωτήριον θρησκείαν, ἥτις μεταχειρίζεται εἰς τοὺς ναοὺς των τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἄλλ' οἱ γονεῖς, ἀγνοοῦντες ὅτι ἡ γλῶσσα των εἶναι ἡ βασιλίσις τῶν γλωσσῶν τοῦ κόσμου, τὴν καταφρονοῦν καὶ συνομιλοῦν μὲ τὰ τέκνα των τὴν Γερμανικὴν. Αἱ δέσποιναι μάλιστα ἐντρέπονται νὰ φαίνωνται Γραικαί. Μητέρες Γραικαὶ ὁμιλοῦσι τὰ τέκνα των Γερμανιστί. Τί ἀκολουθεῖ ἐκ τούτου; Τὰ τέκνα των οὔτε ἀπὸ τὴν Γραικικὴν ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας δὲν ἐξεύρουσι τὴν γλῶσσαν, λαμβάνουν τοὺς σωτηρίους τύπους τῆς θεογνωσίας καὶ ἠθι-

κῆς. «Όταν οἱ ἄνθρωποι ἐκβοῦν ἀπὸ τὴν σωτήριον κιβωτὸν τῆς ἐθνικῆς των ὑπάρξεως πνίγονται ἐξ ἅπαντος εἰς τὸν κατακλυσμὸν τῆς κακοηθείας».

Τὴν ὁμιλίαν παρηκολούθησαν ὁ Πρεσβευτῆς τῆς Ἑλλάδος κ. Ν. Μπρούμας, ὁ Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀχ. Ξεσαρχος, ὁ Ὑπατος Ἀρμοστής τῆς Κύπρου κ. Ἀσσιώτης, οἱ διπλωματικοὶ ὑπάλληλοι Ἑλλάδος καὶ Κύπρου, ὁ διευθυντῆς τοῦ περιοδικοῦ «Κρίκος» κ. Ι. Χατζηπατέρας, ἐκπρόσωποι Σωματείων, τὰ μέλη τῆς Ἑταιρείας, Ἀγγλοὶ φιλέλληνες καὶ ἰκανὸς ἀριθμὸς τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁμιλίας ὁ Πρόεδρος κ. Κ. Χατζηπατέρας, ἐξάρας διὰ βραχέων τὴν σημασίαν τῆς ὁμιλίας, ἰδίᾳ διὰ τοὺς Ἕλληνας τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐξέφρασε τὴν εὐχὴν ἵνα αὕτη ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος.

Μετὰ ταῦτα τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας ἐδεξιόωθῃ εἰς μίαν ἐνδρόχωρον αἴθουσαν τοῦ Royal Over-Seas League ἅπαντας τοὺς παρευρεθέντας εἰς τὴν διάλεξιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11ῃ Δεκεμβρίου 1972

Μετὰ τιμῆς

Δ. Β. Βαγιακάκος

Γ'.

ΕΚΘΕΣΙΣ

**Τίτου Π. Γιοχάλα δ. Φ. Συντάκτου τοῦ Κέντρου Συντάξεως
τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
περὶ συμμετοχῆς του εἰς τὸ Διεθνὲς Ἀλβανολογικὸν Colloquium
τοῦ Innsbruck τῆς Αὐστρίας (28 Σεπτεμβρίου — 3 Ὀκτωβρίου 1972).**

Πρὸς τὴν Σὴν Σύγκλητον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

(Διὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Συντάξεως τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ).

Κύριε Γενικὲ Γραμματεῦ,

Κατόπιν προσωπικῆς προσκλήσεως παρὰ τῆς Ὄργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Διεθνoῦς Ἀλβανολογικοῦ Colloquium, ὁργανωθέντος ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Συγκριτικῆς Γλωσσολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Innsbruck τῆς Αὐστρίας, τῇ προτάσει τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Συντάξεως τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν κ. Δ. Βαγιακάκου, ἐγκρίσει δὲ καὶ ἀρωγῇ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, μετέβην εἰς Innsbruck καὶ μετέσχον τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου τούτου.

Τὸ συνέδριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔλαβον μέρος ἐπιστημονικοὶ ἀντιπρόσωποι ἐκ δέκα ἐννέα ξένων κρατῶν, εἶχε γλωσσικὸν κυρίως χαρακτῆρα καὶ ἦτο ἀφιερωμένον εἰς τὸν θεμελιωτὴν τῆς γλωσσικῆς ἀλβανικῆς ἐπιστήμης, Αὐστριακὸν καθηγητὴν Norbert Jokl († 1942).

Ὁ καθηγητῆς τῆς Γλωσσολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Τιράνων Eqrem Çabej, ὅστις ὑπῆρξε μαθητῆς τοῦ τιμωμένου καθηγητοῦ, ἀνέπτυξεν εἰς ἓνα πυκνότερον λόγον του τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν προσφορὰν τοῦ Ν. Jokl. Μετὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Αὐστριακοῦ καθηγητοῦ Otto Haas περὶ τῆς συμβολῆς τῆς Αὐστρίας εἰς τὴν Ἀλβανολογίαν καὶ Βαλκανιολογίαν, ὁ